

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**76-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

14 травня – 23 травня 2024 р.

Полтава 2024

ЗНАЧЕННЯ ІГРАШКИ В ЖИТТІ ДИТИНИ

Розвиток емоційного світу дитини важко уявити без іграшок. Саме вони дозволяють дитині виразити свої відчуття, досліджувати навколишній світ, вчать спілкуватися, фантазувати, пробуджують творчість, готовність до дії.

Іграшка, цяцька, забавка – предмет, що використовується у грі. Іграшки виховують дитину, розвивають і поглиблювати її інтерес до навколишнього світу [4, с. 25].

Вивченню значення іграшок з наукової точки зору приділяють увагу достатньо багато науковців. Так, наприклад, роботи таких дослідників як М. Киященко, О. Постнікової, Л. Столовича розкривають позитивну роль іграшки в житті суспільства. Сучасні науковці частіше приділяють увагу вивченню народної іграшки (Т Сакович, Є. Саявко, М. Стельмахович), розглядають іграшку, як засіб формування моральних якостей (Н. Дзюбишина-Мельник), як засіб трудового виховання (М. Гутнікова, Г. Довженко, Л. Орел) естетичного виховання (А. Грибовська, М. Кириченко, Г. Лабунська, Ю. Максимов, І. Сидорук, Н. Халезова) [1, с. 54-55].

Іграшка завжди була пов'язана з грою. Як і гра, вона є відображенням своєї епохи. Історія іграшки є невід'ємною частиною історії культури суспільства. Для кожної історичної епохи характерні свої іграшки, оскільки розвиток матеріальної основи суспільства, його духовної культури позначається не лише на змісті дитячих ігор, а й на тематиці та формах іграшок [2, с. 11-12].

Ми зупинимось на тих сучасних іграшки, які сприяють дитині адаптуватися до оточення, розважають її, роблять її дозвілля більш цікавим. Доросла людина, яка опікується дитиною повинна ставити перед собою мету: допомогти малюку, граючись, освоювати оточуючий світ.

Спеціаліст з дитячого розвитку Мишель Чоїнарду опублікував дослідження, яке показує, що діти до п'яти років, займаючись чимось з дорослими, задають приблизно 76 питань у годину. Цей факт говорить нам про те, що дітям цікаво з дорослими, саме до тих пір поки останні не скажуть: «Йди грайся сам, мені ніколи!». Цієї помилки дорослі не повинні припускатися [3, с. 9].

Маленьку дитина потрібно ознайомити з різними предметами, а також з властивостями предметів – кольорами, формами, звуками. Перші іграшки дитини – гумові кільця і м'ячики, невеликі м'які іграшки, гумові кільця для зубів, кольорові яскраві брязкальця, іграшки, що пищать, неваляшки та інше. Малюк розглядає книжки із зображенням предметів

або тварин, про які дорослі повинні йому розповідати. З часом (дитина підрастає) іграшки змінюються З'являються ляльки – дівчатам, машини – хлопчикам. Дитина вже в цей час розпочинає виконувати найпростіші дії: накладати, прикладати, вкладати, складати, будувати, конструювати. При грі з лялькою дитина використовує одяг, меблі, різні приладдя (парасольки, приладдя для спалень, ванних кімнат, кухонь та інші). При грі з машинами – гаражі, обладнання, які використовуються у дорожній справі (дорожні знаки, мости, ремонтні майстерні, заправки, центри для миття та чистки авто та інше). Дуже потрібні, так звані, сортери (розвиваючі іграшки, принцип яких заснований на зіставленні форм і правильному їх сортуванні), трансформери (ігрові фігурки, які перетворюються у машини), різні конструктори, мозаїки, пазли. Діти люблять всі вищеперераховані іграшки, але особливу прихильність у малюків викликає ігра з конструктором – Лего. Існують дуже багато різновидів конструктору Лего. Для самих маленьких дітей – це Лего-дупло, для більш старших Лего-класик і Лего-мікс. Не бажано, використовуючи ці іграшки, зупинятися лише на складанні предметів за схемою, треба видозмінювати і доповнювати цю роботу. Пропонувати дитині різні вправи: побудуйте квадрат – порахуйте цеглинки; побудуйте башточки різної висоти – з скількох деталей складається башточка; можна побудувати доріжку до будинку і сам будинок. Саме, будуючи доріжку, граючись, ми можемо навчити дитину виконувати деякі алгоритми, що дуже корисно для подальшого навчання. Потрібно фантазувати, відшукувати потрібні віршики, оповідання, загадки та доповнювати ними зміст гри [3, с. 9].

Ми розглянули деякі сучасні іграшки, які сприяють підготовки дитини до умов навчання у новій українській школі. Схарактеризували їх значення і важливість використання.

Література

1. Дем'яненко Н. Українська народна іграшка як засіб виховання дітей. *Гуманітарний вісник*. 2009. № 18. С. 54-56.
2. Загарницька І.І. Роль сучасних іграшок в житті дитини. *Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : журнал наук. праць нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова*. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 103. С. 11-17.
3. Клевака Л.П., Гришко О.І. Іграшка в житті дитини. *Поради батькам. Трудова слава*. 2020. № 5-6. (від 24.01.2020 р.). С. 9.
4. Козак Л. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2019. №. 2 (94). С. 25-42.